

2013. Július

Szigliget Község Önkormányzatának ingyenes kiadványa

XII. évf. 7. szám

Képek Szigligetről - Fotókiállítás

Az idei "Szigliget Nyári Napok" programsorozat a "Képek Szigligetről" című fotókiállítás megnyitójával vette kezdetét a Básti Lajos Községi Házban.

A májusban kiírt fotópályázatra 80 pályamunka érkezett be, tizennégy amatőr fotós jóvoltából:

Balassa Dániel Szigliget
Kiss György Budapest
Kónicz László Tapolca
Kovács Márta Hamburg
Marton Veronika Pécs
Rózsás Erika Székesfehérvár
Skola Benedek József Budapest
Szabó Tibor András Szigliget
Szántó Kinga Telki
Szászi Áron,
Szászi József,
Szászi Zoltán Székesfehérvár
Vértesi Eszter Szigliget
Hans Dieter Werner Szigliget

Balassa Balázs polgármester megnyitó beszédében elmondta, hogy a fotókat az Önkormányzat egy Szigliget természeti és kulturális értékeit bemutató kiadványban szeretné megjelentetni. Megköszönte a zsűri tagjainak - Szájer Bélának és Császár Lászlónénak- munkáját, akik a következő döntést hozták:

I. helyezett Kónicz László a Csonka-torony c. fotója

II. helyezett Vértesi Eszter Mandulavirágzás Szigligeten c. képe

III. helyezett Rózsás Erika Parasztház c. fényképe

A díjazottak két személyre szóló, ingyenes belépőt kaptak az általuk kiválasztott koncertre, valamint egy üveg Szászi

A kiállítás megtekinthető augusztus 31-ig, nyitva tartási időben.

Póka Ibolya

Az első helyezett
Kónicz László unokájával, Annával a kiállításon

Fotó: Vértesi Eszter

Gazdálkodó őseink – Szigliget gazdasága 1700-1914-ig (V. rész)

Érdemes foglalkozni a falu tanítóival, mielőtt továbblépünk az időben. Feljegyzések alapján tudunk pár nevet, akik közül az első Török József. Ő 1770-ben volt kántortanító Szigligeten, de érdeklődés hiánya miatt iskolai foglalkozás az adott évben nem volt. Érdemes tudni, hogy akkoriban korán munkába álltak a parasztok gyerekei, így nem jutott idő a tanításukra. Hét évvel később már Pozsgai László volt a falu tanítója, és ekkor 3 gyermek oktatása folyt. Majdnem száz év múlva, 1871-ben Csákós György látja el a feladatot, majd két év múlva már Bona János szerepel az anyakönyvekben, mint oskolamester és kántortanító. 1874-ben ismét változik a kántortanító személye, Horváth István tölti már be ekkor a pozíciót, de egy forrás szerint ekkor két tanító volt a faluban, így valószínűleg Bona is aktív volt még. Horváth Istvánról tudjuk, hogy 1849-ben született, és 1883-as haláláig tanított Szigligeten. Utóda a keszthelyi származású Lakits József volt, aki 1911-ben együtt tanított az első világháborúban elhunyt Jánka Istvánnal, aki egy 1913-as anyakönyvi bejegyzésben osztálytanítóként szerepel.

Szigligeten megfordultak az akkoriban utazgató kereskedők is, ezek egyike volt a német vagy osztrák származású Friedrich Kraincz, aki keresztszülőként szerepel feleségével az anyakönyvben egy 1871-es bejegyzésben. Egy másik kuriózum volt a bukoviki születésű, szerb származású Djordje Marinkovic, aki medvehajtóként járta feleségével az országot, és a gyermekük éppen Szigligeten született meg 1897 márciusában.

1890 azért lett vízválasztó, mert ebben az évben volt egy népszámlálás, ahonnan értékes adatokat kaphatunk a faluról. Szigligeten 146 lakóház volt, ezekben 189 lakás. A családi háztartások száma 216, az ezekben élő a férfi családfőké 186, a női családfőké 30, a férfi családtagoké 251, a nőké 446. Rajtuk kívül 11 férfi és 10 nő élt a faluban, nem családi háztartásban. Összesen tehát 448 férfi és 486 nő lakott ekkoriban Szigligeten. Ebből a létszámból ketten szolgáltak 1890-ben a hadsereg kötelékében. Érdekes a származási összetétel kérdése, ezzel még később is fogunk foglalkozni. Eszerint 294 férfi és 330 nő volt szigligeti születésű, a betelepülők közül 124 férfi és 129 nő Zala megyei, a többiek máshonnan érkeztek, 1 férfi származott Alsó-Ausztriából (ő valószínűleg Steinbach Ferenc volt). 1890-ben a legidősebb férfi 80, a legidősebb nő 89 éves volt a községben. A legnépesebb korosztály a férfiak körében pedig a 0-5 éves korig terjedő volt (68), 51 férfi volt 31 és 40 között, 56 pedig 41 és 50 év között. A nőknél is hasonlóak voltak az arányok, legfeljebb 5 évesek voltak 92-en, a második legnépesebb korosztály a 31-40 év közöttiek, akik 76-an voltak. Szigligeten 1890-ben 380 férfi és 394 nő volt 6 éven felüli, az írni-olvasni tudást az ő esetükben vizsgálták. 250 férfi (66%) és 141 nő (36%) rendelkezett mindkét készséggel. 6 férfi és 25 nő csak olvasni tudott. A 60 év feletti férfiak fele tudott írni-olvasni, az ebbe a korosztályba tartozó nőknél ez az arány csak 6 százalék volt. A lakosság 96,8 százaléka (903 fő) volt római katolikus vallású,

0,4 százaléka (4 fő) volt református, 0,2 százaléka (2 fő) evangélikus. Zsidók 25-en voltak, ez 2,6 százalék. Így közelített tehát Szigliget lassan a századfordulóhoz. A falu egyik mintaüzeme a Ciframajor volt, ahol lassan a gépesítés is komoly szerepet kapott. Az itt dolgozó két gépészkovács, a nyirádi származású Pillinger Ferenc (1902) és az iszkaszentgyörgyi Kobza Lajos (1904), valamint a gépapoló Vakler József (1912) is ezt bizonyítja. A kiterjedt mezőgazdaság igényeit a kocsisok munkája is igyekezett kielégíteni, akik a korábban felsoroltakon kívül név szerint Gárdonyi Miklós (1891), Mohos István (1900), Borbás István (1902), Mogyorósi István (1905), Stummer József (1907), Erdélyi (Eördög) István (1907), Nagy József (1907), ifj. Gadácsi Pál (1908), Varga Károly (1908), Czákó György (1909), Németh Károly (1911), Barka Ferenc (1912), Nyíró István (1912), Szalai József (1912). A jó gazdasághoz természetesen vezetőik is kellettek, Csatovics után Szabó József (1893) lett az uradalmi hajdú és majorgazda egy személyben, majd a szabadkai származású Schäffer Hermann, a zsidó származású gazdatiszt irányította a Ciframajort. Róla egy 1899-es bejegyzésből értesülünk, amikor a fia kikeresztelkedett. 1903-ban már Reider Antal irányít majorosként, 1911-ben Bálint József, 1913-ban pedig Somogyi Lajos István a majorgazda.

Az üzem vezető ágazata természetesen továbbra is az állattartás volt. Az ehhez kapcsolódó alkalmazottak a következők voltak: Borbély Ács László (1892), Gauzberger Ferenc (1904), Horváth György (1908) és Kocsis Péter (1910) gulyások, Orovcz István (1892) juhász, Simon Mária (1898) Marton Lajos (1905), Vas István (1907), Horváth István (1908) és Kecskés Sándor (1914) kanászok, Kerék István (1903) csikós, Horváth Lőrinc (1905) tejkezelő. Kovácsként dolgozott a Ciframajorban Német Sándor (1891), kőművesként Steiksner József (1896), uradalmi gazdaként Nagy József (1902), Sabján János (1905) és Horváth Lőrinc (1908), erdősként Lukács András (1907), mezőőrként Nagy Lőrinc (1910), bognárként Mihályfi Antal (1913) és cselédként Falati Rozália (1913). A következő vizsgált egység a Kongó major, amely kezdett veszteni jelentőségéből, ráadásul fekvése folytán inkább Nemesvitával volt kapcsolatban. Az itt dolgozók közül ismerjük Kiss Ferencet (1891), aki birkapásztorként dolgozott, Bicsérdi Lőrincet, aki korábban kocsisként, 1896-ban pedig csőszként állt alkalmazásban. Ugyanebből az évből van feljegyzés Molnár Lajosról, mint kocsis, majd 1897-ből Horváth Ferencről, aki juhászként dolgozott. A Kongó majort 1898-ban a nagyvázsonyi származású Makk Pál uradalmi ispán irányította. Az utolsó szigligeti anyakönyvi bejegyzés 1913-ból és egy évvel későbből származik, Keszőcze Lajos bányagépészként dolgozott a kongói bányában, Ványik István pedig bányászként. Erről a bányáról nem igazán tudunk érdemleges információt.

Folytatjuk...

Balassa Dániel

Újabb Puteáni találkozó Puteáni Sándor különös házassága okán

Május 17-én újabb Puteáni családtalálkozóra került sor Szigligeten. Puteáni Mária bárónő ezúttal fiával és menyével érkezett, hogy találkozhasson újonnan fellelt rokonaival. A tavalyi találkozóról megjelent Harsona-cikk nyomán jelentkezett Póka Ibolya szerkesztőnél Sopronból Puteáni-Holl Imre azzal, hogy a szigligeti Puteáni családdal rokonságban áll.

Puteáni-Holl Imre és Puteáni Mária

Az eddigiek során ez az ág ismeretlen volt a számunkra, így örömmel vettük, hogy új adatokkal bővíthetjük a Puteáni családtörténetet. Ő maga is a családfa összeállításán fáradozik, így kölcsönösen segíthetjük egymást az adatok átadásával. Mivel Mária ismét Magyarországra készült, megszerveztünk egy találkozót, az eddig egymásról nem is tudó rokonoknak. Megható pillanatoknak lehettünk tanúi, mikor könnyes szemekkel átölelték egymást. Puteáni Holl Imre mellett, felesége, lánya, annak barátja, és fia jött el a sorsdöntő eseményre. A két családnak majdnem 150 évet kellett várni arra, hogy személyesen is találkozzanak, tudtak a rokoni számról, az 1940-es években tettek pár lépést a

kapcsolat felvételére. Leveleztek, valószínű, hogy a származásuk bizonyítása végett keresték meg a Puteáni családot, de ez a folyamat megszakadt. Talán a háború és az utána történt események ezt nem tették lehetővé.

A Puteáni családról ismert, hogy itáliai eredetű, és az 1600-as években, Csehországban is gyökeret vertek. A család egyik tagja Vencel, aki a Szigligeten is birtokos, Somogy megyei Lengyeltótiiban élő, Tóti Lengyel Krisztinát vette feleségül, tőlük származik a magyarországi Puteáni ág. Két fiuk született: Sándor az idősebb, József a fiatalabb (ő a szigligeti ág alapítója). A szülők korán elhaláloztak, ezért a fiúk gyámság alá kerültek. Az évek során több gyám is váltotta egymást, a fiúk az ország több pontján is nevelkedtek, a gyámok családjánál, valamint az iskolázatásuk révén több városban, így Budán, Szekszárdon és Pécsen is laktak. Amikor azonban Sándor nagykorú lett, öccse gyámságát is ő vette át.

A családi legendárium szerint azonban a nagykorúsítás egyik feltétele a házasság volt, amiben a véletlen is segített neki: egy utazás során cegei Wass Klára (a jeles író, Wass Albert rokona) úton veszteglő hintóját érte utol. Sándor gálánsan kisegítette az elakadt grófkisasszonyt. Ahogy illik, szerelem első látásra, majd házasság. Ezzel Sándor azonnal elnyerte a nagykorúságot, önállóan rendelkezhetett a vagyonáról, nem kellett maga mögött éreznie a gyámok szigorú felügyeletét. Előtte azonban Sándor egy nagy hibát követett el, mikor több mint 4.750.Ft készpénzt vett fel gyámja, Igmándy Antal tudta nélkül, a szigligeti uradalom kasszájából az erdélyi utazáshoz, és a házassághoz, (1826. november) ami akkoriban egy kisebb birtok megvásárlásához is elég lett volna – partiképesnek kellett mutatkoznia jövődöbelije előtt. Ennek fényében nem is volt olyan romantikus az a bizonyos találkozása Wass Klárával! Talán ez volt az egyik oka annak, hogy Sándort a somogyi árvaügyi hivatal megfosztotta gyámi tisztségétől.

Családi legenda szerint – Csehországba utazott a rokonsághoz, ahol egy Holl Katalin nevű hölgyet mutatott be, mint a feleségét. A cseh rokonok viszonzták a látogatást és akkor szembesültek vele, hogy egy másik nőt látnak Sándor oldalán.

(Folytatás a következő oldalon)

Holl Katalin polgári családból származik, valószínűleg pesti tanulmányai során ismerkedtek meg, aki egy peres ügyben Puteáni Sándorné néven szerepel Budán. Az anyakönyvi adatok szerint Holl Katalin gyermekeit Holl vezetéknévvel anyakönyvezték. Wass Klárától és Holl Katalintól párhuzamosan születtek Sándornak gyermekei, tehát kettős életet élt. A Wass Klárától származó gyermekek tudtak a féltestvérekről, akik felvették a Puteáni nevet is, így jött létre a Puteáni-Holl dinasztia. A Puteáni-Holl család megőrzött számos dokumentumot, így lehetett rekonstruálni az eseményeket.

Wass Klára gyermekei:

Puteani Kálmán	1834-1883
Puteani Béla	1837-1890
Puteani Natália	1840- ?

Holl Katalin gyermekei:

Gizella	1839-1911
Sándor	1842-1867
Paula	1852- ?
Jenő	1855-1905
Ida	1856-1913
Ilka	1856- ?

A Somogy Megyei Levéltárában, az árvaügyi iratokban nagy terjedelemben maradt fenn iratanyag, ami újabb részletekkel szolgálhat a részletek tisztázásához, de ehhez jelentős kutatómunkára lesz még szükség.

Ezúttal köszönjük meg az Alkotóház személyzetének, hogy lehetőséget biztosítottak a kastély megtekintésére!

Takács József, Töreky András (Nemesvita)

PLÉBÁNIAI HÍREK

- 2014 tavaszán (V.) elsőáldozás lesz Szigligeten, amelyre lehet jelentkezni. Olyan jelentkezőket várunk, akik rendszeresen járnak templomba (nyáron is!), valamint hit és erkölcsstan oktatásban vesznek részt.

- A Magyar Katolikus Püspöki Kar irányelve, hogy az Egyház anyagi szükségleteinek fedezésére a hívek hozzájárulásának mértéke az átlagbér 1 %-a legyen. A legkisebb összeg személyenként a 2013. évre 3 000.- Ft. (250 Ft havonta!). Kérjük a kedves híveket, hogy egyházi hozzájárulásukat („egyházi adójukat”) az alábbi személyeknél befizetni szíveskedjenek:

Balassa Gyuláné, Páhy László és a Plébánia.

**Tenisz
Club
Szigliget**

Tenisziskola gyerekeknek

2013. július 1- augusztus 20. Hetente 2 alkalommal, hétfőn és csütörtökön.

Szigliget Open

**Tenisz
Club
Szigliget**

Teniszverseny augusztus 9 – 11-ig, gyermekszámok augusztus 8-tól!

Versenyszámok: Férfi egyéni -40, 40 - 60 +60 +70, Férfi páros, Vegyes páros, Női egyéni, Gyerekszámok: -14, páros, kezdők és haladók külön csoportban, Ifjúsági 14 – 18 éves korig

Nevezési határidő felnőtteknek:

Augusztus 9. **péntek** 12:00

gyermekszámok: augusztus 8. **csütörtök** 9:00

Az előnevezés a 06 70 33 1111 3 telefonszámon, SMS-ben vagy írásban: Teniszclub Szigliget 8264 Szigliget, Réhely. u. 32

Nevezési díj egyéni: 5.000,-- Ft/fő,

páros: 5.000,-- Ft/pár

gyermek: Ft 2.500,--

Játékrend: minden mérkőzés 9 nyert játékig tart, 8 – 8-nál rövidített játék, a helyosztó mérkőzések két nyert játszmaig tartanak.

A verseny kezdési időpontja: augusztus 9, 12:00 gyermekszámok már csütörtökön, augusztus 8-án 09:00

Díjazás: Az első négy helyezettet versenyszámonként serleggel, éremmel és tárgynyereményekkel jutalmazzuk.

Szombaton 13:00-tól Players Party, ebéd a verseny összes résztvevőjének

Eredményhirdetés: vasárnap 16:00-kor. Rossz idő esetén a mérkőzést az azt követő napokban tartjuk.

Forrádrót: +36/70/33 11 11 3

Aratási szerződés

A képen látható szerződés (eredeti dokumentum) Puteáni Vencel és Tóthi Lengyel Krisztina árván maradt fiainak (Sándornak és Józsefnek) szigligeti birtokán lévő gabona learatására felfogadott béresek kötelezettségeit tartalmazza 1818-ban.

„Méltóságos báró Puteány Szigligeti jószágokban lévő minden őszi és tavaszi gabonának részben le aratása fel fogadottak B. Edericsi alább írt gazdák ezen okkal:

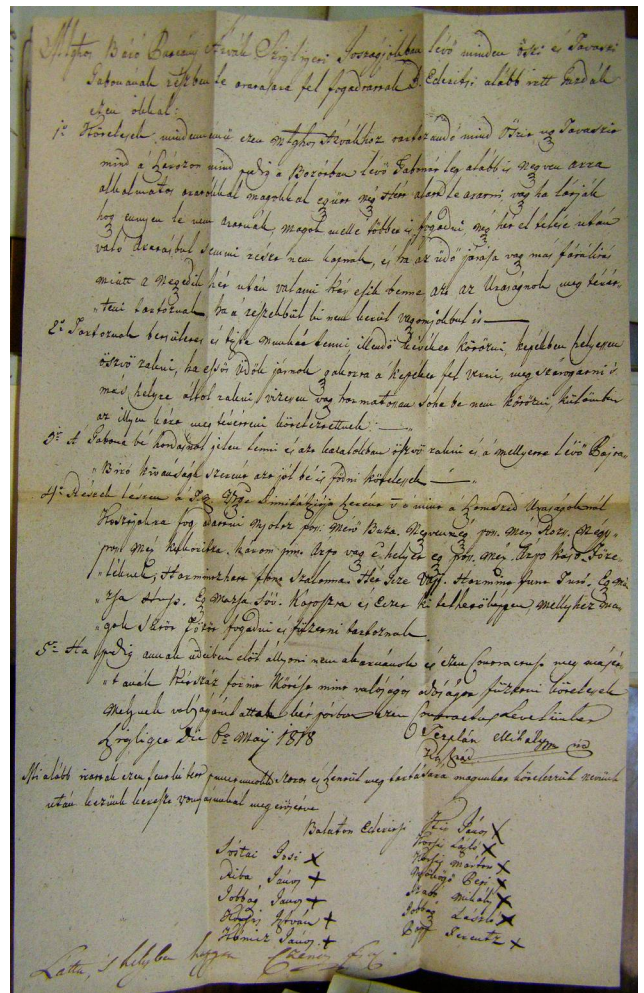
Kötelesek midennemű ezen méltóságos Árvákhoz tartozandó mind őszt úgy tavaszt mind a Szárazon mind a Bozótban lévő Gabonát leg alább is negyven arra alkalmas aratókkal magokkal együtt négy hét alatt le aratni, vagy ha látják hogy ennyen le nem aratnák, magok mellé többet is fogadni, négy hét el telése után való aratásból semmi részt nem kapnak, és ha az üdő járása vagy más fátátlítás miatt a negyedik hét után valami kár esik benne, azt az Uraságnak meg téríteni tartoznak, ha a részekből ki nem kerül vagyonjokból is-----

Tartoznak becsületes munkát tenni, illendő kévéket kötni, képékben helyesen öszvő rakni, ha esős üdők járnak gyakorta a képéket fel verni, meg szárogatni 's más helyre áthol rakni vízzessen vagy harnatossan soha be nem kötözni, különben az ilyen kárt meg téríteni köteleztetnek.-----

A Gabona bé hordásnál jelen lenni és azt kazalokban öszvő rakni és a mellette lévő Pajta Bíró kívánságh szerént azt jól bé is földni kötelessek-----

Készek lészen a Tekintetes Vármegye limitáziója szerént ú a mint a Szomszéd uraságoknál kosztjokra fog adni nyolcz pozsonyi mérő búza, negyven egy pozsonyi mérő rozs, négy pozsonyi mérő kukoritz, három pozsonyi mérő árpa vagy e helyet egy pozs. mérő árpa kása főzeléknek, harmintzhatt font szalonna, hét itze vajj, harmintz font turó, egy mázsa hus, egy mázsa sóó, káposzta és eczet ki telhetőképben, melyhez magok között főzött fogadni és fizetni tartoznak.

Ha pedig annak üdeiben elől állyani nem akarnának és ezen Contractust meg másitanák kétszáz forint kötést mint valóságos adósságot füzetni kötelessek melynek valóságáru attak két párban ezen contractus (szerződéses) levelünket.

Szigliget 6. Május 1818

Terplán Mihály mind
Kasznár (gazdatiszt)

Mialább irattak ezen fent ki tett pontokk szoros és szentül megtartására magunkat kötelezzük nevünk után kezünk vonásunkal megerősítve

Balaton Ederitsi

Sóstai Josi X
Riba János X
Jobbágy János X
Kotsis István X
Kónicz János X

Kiss János X
Kotsis László X
Kotsis Márton X
Nyökögő Peti X
Szabó Mihály X
Jobbágy László X
Papp Ferentz X

Látta, 's helyben hagyta Szencz János (gazdatiszt)''

Akkoriban Móricz Márton volt a pajtabíró (pajta-bíró: alsóbbrendű gazdasági tiszt, kinek kötelessége a szérűre, csűrökre felügyelni, s a gabona mennyiségéről számolni, másképp: pajtamester.)

Takács József

AL-KO

STIHL Márkaszerviz
Garanciális és azon túli javítások!

Erdészeti és kerti gépek, kiegészítők, tartozékok,
Fűrészlánc élezés, készítés, Stihl motorolajok, Lánckénő
olajok, Damilok, Damilfejek, Fűrészláncok, Lánccvetetők,
és motor alkatrészek, kaphatók.

Autóvillamosság

Önindító – Generátor szakműhely.

Javítás, felújítás, alkatrész értékesítés
**Szabó Ottó gépjármű-villamossági
műszerész mester.**

Szigliget, Dózsa u. 12.
Tel.: 06-30-9466-763
Nyitva: H-P: 9-17.-ig.

**LISZKAI
JÓZSEFNÉ**
és
**KOVÁCSNÉ
LISZKAI ESZTER
FÉRFI-NŐI
FODRÁSZATA**

*Értesítjük kedves vendégeinket,
hogy bejelentkezést is
elfogadunk,
melyet személyesen
vagy telefonon is megtehetnek.*

Telefon.:
Eszter: 06-70/459-5077
Rózsika: 06-87/461-220
Nyitva tartás:
H: szünnap, K-Cs: 9-17-ig
P: 11-19-ig, Sz: 8-14-ig
V: Zárva

**Szeretettel várjuk régi és új vendégeinket!
Természetgyógyászati szaktanácsadás**

**KERTÉSZ SZILVIA
Fodrászata**

*2002 óta a szépülni vágyók
szolgálatában!*

Alkalmi-, utcai-, és divatfrizurák
hölgyeknek,
uraknak és gyermekeknek

Szigligeten,
a Kossuth utca 73.
szám alatt

Nyitva tartás:
K-Cs: 8-17 óráig
P: 11-19 óráig
Szo: 9-14 óráig
V-H: Szünnap

Bejelentkezés:
a 06-87/461-086-os
telefononszámon
vagy személyesen

Argán olaj
"a haj folyékony aranya"
és további természetes hajápoló
termékek

üzletemben folyamatosan kaphatók!

*Megújult környezetben,
extra szolgáltatásokkal
várom Kedves Vendégeimet!*

KOLIKEN bicycle

Kerékpárszerviz, üzlet és kölcsönző

Szigliget, Külsőhegyi u. 64.
(Szentesi üdülő mellett)

Telefon: 06 20 275 7554 www.brin-garazs.hu

**Használt kétkerekű beszámítása
új kerékpár vásárlása esetén.**

Alkatrészek és kiegészítők árusítása.

**Használt kerékpárok szervizelése és felújítása
rövid határidővel, precíz munkavégzéssel.**

Kerékpárok egyedi, igény szerinti összeszerelése.

Szaktanácsadás

Kerékpárkölcsönzés

**Kerékpáralkatrészek, kiegészítők új- és használt
kerékpárok értékesítésével állók rendelkezésükre!**

Nyitva tartás:

H-P: 9-17

Szo: 9-13

64.

Tel: 06 20 275 7554

Szigliget Külsőhegyi u.

SZIGLIGETI HARSONA

Felelős kiadó	: Balassa Balázs polgármester
Felelős szerkesztő	: Póka Ibolya
Nyomda alá rendezte	: Póka Ibolya
Kiadó	: Szigliget Község Önkormányzata
Nyilvántartási szám	: 2.2.4/1242/2002.
Megjelenik	: Szigligeten havonta, 500 példányban

Szerkesztőség	: Községi Könyvtár
Cím	: 8264 Szigliget, Kossuth utca 23.
Tel.	: 87/561-007, +36 70 371 5400
Fax.	: 87/561-019
E-mail	: szigligkonyvtar@freemail.hu
Lapzártá	: minden hónap 20. napján